

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

16. juuni 2015*

Eelotsusetaotlus — ELTL artiklid 49, 51 ja 56 — Asutamisvabadus — Avaliku võimu teostamisel osalemine — Direktiiv 2006/123/EÜ — Artikkel 14 — Organid, kelle ülesanne on avalikke ehitustöid tegevate ettevõtjate poolt seaduses kehtestatud nõuete täitmise kontrollimine ja sertifitseerimine — Liikmesriigi õigusnorm, mis näeb ette, et nende organite registrijärgne asukoht peab olema Itaalias

Kohtuasjas C-593/13,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Consiglio di Stato (Itaalia) 3. juuli 2012. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 20. novembril 2013, menetluses

Presidenza del Consiglio dei Ministri,

Consiglio di Stato,

Consiglio Superiore dei Lavori Pubblici,

Autorità per la Vigilanza sui Contratti Pubblici di lavori, servizi e forniture,

Conferenza Unificata Stato Regioni,

Ministero dello Sviluppo Economico delle Infrastrutture e dei Trasporti,

Ministero per le Politiche europee,

Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero per i beni e le attività culturali,

Ministero dell'Economia e delle Finanze,

Ministero degli Affari esteri

versus

Rina Services SpA,

Rina SpA,

SOA Rina Organismo di Attestazione SpA,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, asepresident K. Lenaerts, kodade presidendid A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz ja A. Ó Caoimh, kohtunikud J. Malenovský, A. Arabadjiev (ettekandja), D. Šváby, M. Berger, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund ja J. L. da Cruz Vilaça,

kohtujurist: P. Cruz Villalón,

kohtusekretär: ametnik L. Carrasco Marco,

arvestades kirjalikus menetluses ja 2. detsembri 2014. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Rina Services SpA, Rina SpA ja SOA Rina Organismo di Attestazione SpA, esindajad: *avvocato* R. Damonte, *avvocato* G. Giacomini, *avvocato* G. Scuras ja *avvocato* G. Demartini,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistasid *avvocato dello Stato* C. Pluchino ja *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,
- Poola valitsus, esindaja: B. Majczyna,
- Rootsi valitsus, esindajad: A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, L. Swedenborg, E. Sjövall, E. Karlsson ja C. Hagerman,
- Euroopa Komisjon, esindajad: E. Montaguti ja H. Tserepa-Lacombe,

olles 10. märtsi 2015. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab ELTL artiklite 49, 51 ja 56 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 376, lk 36) artiklite 14 ja 16 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud ühelt poolt vastavalt Presidenza del Consiglio dei Ministri, Consiglio di Stato, Consiglio Superiore dei Lavori Pubblici, Autorità per la Vigilanza sui Contratti Pubblici di lavori, servizi e forniture, Conferenza Unificata Stato Regioni, Ministero dello Sviluppo Economico delle Infrastrutture e dei Trasporti, Ministero per le Politiche europee, Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare, Ministero per i beni e le attività culturali, Ministero dell'Economia e delle Finanze ja Ministero degli Affari esteri, ning teiselt poolt Rina Services SpA, Rina SpA ja SOA Rina Organismo di Attestazione SpA, vahelises kolmes kohtuvaidluses eelkõige liikmesriigi õigusnormi üle, mis näeb ette, et sertifitseerimisorgani volitustega äriühingute (Società Organismi di Attestazione, edaspidi „SOA-d”) registrijärgne asukoht peab olema Itaalias.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 2006/123 põhjendustes 1–7, 16 ja 33 on märgitud:

- „(1) [...] Euroopa rahvaste integratsiooni tugevdamiseks ning tasakaalustatud ja jätkusuutliku majandusliku ja sotsiaalse arengu edendamiseks on oluline kaotada liikmesriikide vahel teenuste osutamise valdkonna arendamist takistavad tõkked [...].
- (2) Konkurentsivõimeline teenuste turg on oluline majanduskasvu edendamiseks ja töökohtade loomiseks Euroopa Liidus. Praegu takistavad arvukad tõkked siseturul teenuseosutajatel, eelkõige väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel, laiendada oma tegevust väljapoole oma riigi piire ning kasutada täielikult siseturu eeliseid. See vähendab Euroopa Liidu teenuseosutajate konkurentsivõimet maailmas. Vabaturg, mis sunnib liikmesriike kõrvaldama piirangud piiriüleselt teenuste osutamiselt, suurendades samal ajal läbipaistvust ja tarbijatele edastatava teabe hulka, annaks tarbijatele suurema valikuvõimaluse ja paremad teenused madalama hinnaga.
- (3) Komisjoni aruanne teenuste siseturu olukorra kohta sisaldas ülevaadet arvukatest takistustest, mis tõkestavad või aeglustavad liikmesriikidevaheliste teenuste arendamist, eelkõige selliste teenuste puhul, mida osutavad teenuste valdkonnas valdavalt tegutsevad väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad [...]. Takistused mõjutavad väga mitmesuguseid teenuste osutamise seotud tegevusi teenuseosutajate tegevuse kõikides etappides ja neil on arvukalt ühisjooni, muu hulgas eelkõige asjaolu, et nende põhjuseks on sageli halduskoormus, piiriülese tegevusega seonduv õiguskindluse puudumine ning vastastikuse usalduse puudumine liikmesriikide vahel.
- (4) [...] Nende takistuste kõrvaldamine koos kõrgetasemelise Euroopa sotsiaalse mudeli tagamisega on seega Lissaboni strateegia elluviimisel ilmnenud raskuste ületamise ja Euroopa majanduse taaslustamise põhitingimus, eelkõige tööhõive ja investeeringute seisukohalt. [...]
- (5) Seepärast tuleks kõrvaldada takistused, mis tõkestavad liikmesriikides tegutsevate teenuseosutajate asutamisevabadust ja teenuste vaba liikumist liikmesriikide vahel, ning tagada teenuse kasutajatele ja teenuseosutajatele õiguskindlus, mis on vajalik nende kahe asutamislepingu põhivabaduse praktiliseks teostamiseks. Kuna teenuste siseturul eksisteerivad takistused mõjutavad ettevõtjaid, kes soovivad asutamise kaudu tegutseda teistes liikmesriikides või osutada teenust teises liikmesriigis, olemata seal asutatud, tuleks teenuseosutajatel võimaldada arendada siseturul teenuste valdkonnas oma tegevust kas mõnes liikmesriigis asutamise või teenuste vaba liikumise kaudu. Teenuseosutajatel peaks olema võimalik valida nende kahe vabaduse vahel vastavalt iga liikmesriigi arengustrateegiale.
- (6) Kõnealuseid takistusi ei ole võimalik kõrvaldada, tuginedes üksnes [ELTL] artiklite 49 ja 56 otsesele kohaldamisele, sest nende kõrvaldamine asjaomaste liikmesriikide vastu igal konkreetsel juhul algatatavate rikkumismenetluste kaudu oleks siseriiklike ja ühenduse institutsioonide jaoks äärmiselt keerukas, eriti pärast laienemist, samuti eeldab mitme takistuste kõrvaldamine riiklike õigussüsteemide eelnevat kooskõlastamist, sealhulgas halduskoostöö sisseseadmist. Nagu Euroopa Parlament ja nõukogu on tunnistanud, on tõelise teenuste siseturu saavutamine võimalik ühenduse õigusakti abil.
- (7) Käesoleva direktiiviga luuakse üldine õiguslik raamistik, mis on kasulik paljude erinevate teenuste osutamise seisukohalt ning võtab samas arvesse eri liiki tegevuste ja kutsealade eripära ja reguleerimissüsteeme. See raamistik põhineb dünaamilisel ja valikulisel lähenemisviisil, mille kohaselt esmajärjekorras kõrvaldatakse sellised takistused, mis on võimalik kiiresti kaotada, ning muude takistuste osas algatatakse hindamis-, konsulteerimis- ja konkreetsete küsimuste

ühtlustamise protsess [...]. Ette tuleks näha erinevate meetmete tasakaalustatud kogum, mis hõlmab sihtotstarbelist ühtlustamist, halduskoostööd, teenuste osutamise vabaduse sätet ja teatud küsimustes tegevusjuhendite väljatöötamise ergutamist. [...]

[...]

(16) Käesolev direktiiv puudutab ainult liikmesriikides asutatud teenuseosutajaid ega hõlma väliseid aspekte. [...]

[...]

(33) Teenused, mida käesolev direktiiv hõlmab, on seotud paljude erinevate pidevalt muutuvate tegevustega, sealhulgas ettevõtjatele osutatavate teenustega, nagu [...] sertifitseerimine. [...].”

4 Direktiivi 2006/223 artikkel 2 „Reguleerimisala” on sõnastatud järgmiselt:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse liikmesriikides asutatud teenuseosutajate poolt osutatavate teenuste suhtes.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata järgmiste tegevusalade suhtes:

[...]

i) [ELTL] artiklis 51 sätestatud avaliku võimu teostamisega seotud tegevused;

[...]”.

5 Direktiivi 2006/123 artikli 3 lõike 3 kohaselt kohaldavad liikmesriigid direktiivi sätteid kooskõlas asutamisõigust ja teenuste vaba liikumist käsitlevate EL toimimise lepingu sätetega.

6 Nimetatud direktiivi III peatükis „Teenuseosutajate asutamisevabadus” asuv artikkel 14 „Keelatud nõuded” sätestab:

„Liikmesriigid ei sea oma territooriumil teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu ega selles valdkonnas tegutsemise eeltingimuseks vastavust mis tahes järgmistele nõuetele:

1) diskrimineerivad nõuded, mis põhinevad otseselt või kaudselt kodakondsusel või äriühingute puhul registrijärgsel asukohal [...];

[...]

3) piirangud teenuseosutaja vabadusele valida peamise ja teisese asutamiskoha vahel, eelkõige teenuseosutaja kohustus omada peamist asutamiskohta liikmesriigi territooriumil, või piirangud vabadusele valida esinduse, filiaali või tütarettevõtja vormis asutamise vahel;

[...]”.

7 Direktiivi 2006/123 samas III peatükis asuv artikkel 15 „Hindamisele kuuluvad nõuded” paneb liikmesriikidele kohustuse kontrollida, kas nende õigussüsteemis on kehtestatud selle artikli lõikes 2 loetletud nõuded, ja tagada, et need nõuded on kooskõlas sama artikli lõikes 3 sätestatud diskrimineerimiskeelu, vajalikkuse ja proportsionaalsuse tingimustega.

- 8 Direktiivi IV peatükis „Teenuste vaba liikumine” asub artikkel 16 „Teenuste osutamise vabadus”. See artikkel sätestab:

„1. Liikmesriigid austavad teenuseosutajate õigust osutada teenuseid muus liikmesriigis kui selles, kus nad on asutatud.

Liikmesriik, kus teenust osutatakse, tagab oma territooriumil vabaduse teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsuks ja selles valdkonnas tegutsemiseks.

Liikmesriigid ei sea oma territooriumil teenuste osutamise valdkonnale juurdepääsu ega selles valdkonnas tegutsemise eeltingimuseks vastavust mis tahes järgmistele nõuetele, mis ei vasta järgmistele põhimõtetele:

- a) mittediskrimineerimine: nõuded ei või olla otseselt ega kaudselt diskrimineerivad kodakondsuse alusel või juriidilise isiku puhul asutamiskoha liikmesriigi alusel;
- b) vajadus: nõue peab olema põhjendatud avaliku korra, avaliku julgeoleku, rahvatervise või keskkonnakaitse seisukohast;
- c) proportsionaalsus: nõuded peavad olema sobivad taotletava eesmärgi saavutamise tagamiseks ega või minna nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

2. Liikmesriigid ei või piirata teises liikmesriigis asutatud teenuseosutaja teenuste osutamise vabadust, eelkõige järgmiste nõuete kehtestamise kaudu:

- a) teenuseosutaja kohustus olla asutatud kõnealuse liikmesriigi territooriumil;

[...]

3. Käesolevad sätted ei takista liikmesriiki, kuhu teenuseosutaja siirdub, kehtestamast nõudeid teenuste osutamise valdkonnas tegutsemise suhtes, kui need on põhjendatud avaliku korra, avaliku julgeoleku, rahvatervise või keskkonnakaitsega seotud põhjustega ning on kooskõlas lõikega 1. [...]”

Itaalia õigus

- 9 Vabariigi Presidendi 5. oktoobri 2010. aasta dekreeidi nr 207, millega rakendatakse ja kohaldatakse 12 aprilli 2006. aasta dekreetseadust nr 163 (*GURI* regulaarne lisa, nr 288, 10.12.2010), millega tunnistati kehtetuks Vabariigi Presidendi 25. jaanuari 2000. aasta dekreet nr 34, artikli 64 lõige 1 sätestab, et sertifitseerimisorganid (SOA-d) tuleb asutada aktsiaseltsi vormis, nende ärinimes peab sõnaselgelt sisalduma väljend „sertifitseerimisorgan” ning nende registrijärgne asukoht peab olema Itaalia Vabariigi territooriumil.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 10 Rina SpA on kontserni Rina valdusäriühing. Selle äriühingu registrijärgne asukoht on Genovas (Itaalia).
- 11 Rina Services SpA on kontserni Rina kuuluv aktsiaselts, kelle registrijärgne asukoht on samuti Genovas. Tema tegevuseks on UNI CEI EN 45000 kvaliteedi sertifitseerimise teenuste osutamine.
- 12 SOA Rina Organismo di Attestazione SpA on samuti aktsiaselts, kelle registrijärgne asukoht on Genovas. Ta osutab sertifitseerimisteenusid ning teostab ehitusettevõtjate töö ja selle korralduse üle tehnikontrolli. Sellest äriühingust kuulub 99% Rina SpA-le ja 1% Rina Services SpA-le.

- 13 Need kolm äriühingut esitasid Tribunale amministrativo regionale per il Lazio'le kaebused, et vaidlustada eelkõige Vabariigi Presidendi 5. oktoobri 2010. aasta dekreeedi nr 207, millega rakendatakse ja kohaldatakse 12. aprilli 2006. aasta dekreetseadust nr 163, artikli 64 lõige 1 niivõrd, kui see näeb ette, et SOA-de registrijärgne asukoht peab olema Itaalia Vabariigi territooriumil.
- 14 See kohus rahuldab need kaebused oma 13. detsembri 2011. aasta otsustega eelkõige põhjendusel, et registrijärgset asukohta puudutav nõue oli vastuolus direktiivi 2006/123 artiklitega 14 ja 16.
- 15 Põhikohtuasja apellandid esitasid nende otsuste peale Consiglio di Stato'le apellatsioonkaebuse, väites peamiselt, et SOA-d osalevad oma tegevuse kaudu avaliku võimu teostamisel ELTL artikli 51 tähenduses ning et järelikult direktiivi 2006/123 sätteid ega ELTL artikleid 49 ja 56 nende suhtes ei kohaldata.
- 16 Neil asjaoludel otsustas Consiglio di Stato menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas asutamisevabaduse põhimõte (ELTL artikkel 49) ja teenuste osutamise vabaduse põhimõte (ELTL artikkel 56) ning direktiivis 2006/123/EÜ sätestatud põhimõtted keelavad kehtestada ja kohaldada selliseid liikmesriigi õigusnorme, mis sätestavad, et aktsiaseltsi vormis asutatud sertifitseerimisasutuse „registrijärgne asukoht peab olema [Itaalia] Vabariigi territooriumil”;
2. Kas ELTL artiklis 51 sätestatud erandit tuleb tõlgendada nii, et see hõlmab ka sellist tegevust nagu sertifitseerimine, millega tegelevad eraõiguslikud isikud, kes ühest küljest tuleb asutada aktsiaseltsi vormis ja kes tegutsevad konkurentsil põhineval turul, ent kes teisest küljest osalevad avaliku võimu teostamisel, mistõttu nad vajavad tegevusluba ja on allutatud Autorità di vigilanza rangele järelevalvele?”

Eelotsuse küsimused

Teise küsimuse analüüs

- 17 Oma teise küsimusega, mida tuleb analüüsida esimesena, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas ELTL artikli 51 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et sertifitseerimistegevuse kaudu osalevad SOA-d avaliku võimu teostamisel selle sätte tähenduses.
- 18 Tuleb tõdeda, et Euroopa Kohus on sarnase küsimuse, mille Consiglio di Stato eelotsuse küsimusena esitas, juba lahendanud kohtuotsuses SOA Nazionale Costruttori (C-327/12, EU:C:2013:827).
- 19 Selle kohtuotsuse punktis 52 leidis Euroopa Kohus, et arvestades nimetatud kohtuotsuse punktides 28–35 esitatud kaalutlusi – eelkõige seda, et SOA-d on konkurentsi tingimustes tegutsevad tulunduslikud ettevõtjad ning neil ei ole mingit otsustusõigust, mis oleks seotud avaliku võimu teostamise ülesannete täitmisega –, ei kujuta SOA-de sertifitseerimistegevus endast otseselt ja konkreetselt avaliku võimu teostamisel osalemist ELTL artikli 51 tähenduses.
- 20 Konkreetsemalt rõhutas Euroopa Kohus viidatud kohtuotsuse punktis 54, et seda, et SOA-d kontrollivad sertifitseerimist taotlenud ettevõtjate tehnilist ja finantsvõimekust, nende isikute avalduste, tunnistuste ja dokumentide toesust ja sisu, kellele tuleb tunnistus väljastada, ning kandidaadi või pakkuja isiklikku olukorda puudutavate tingimuste täitmist, ei saa käsitada tegevusena, mis hõlmab avaliku võimu teostamisele iseloomuliku iseseisva otsustuspädevuse rakendamist, kuna see kontrollimine on kogu ulatuses liikmesriigi õigusnormidega kindlaks määratud. Lisaks tõdes Euroopa Kohus selle otsuse eelnimetatud punktis, et see kontrollimine toimub otsese riikliku järelevalve all ja

selle funktsioon on lihtsustada hankijate ülesannet ehitustööde riigihangete valdkonnas, kuna selle eesmärk on võimaldada hankijatel täita oma ülesannet, omades pakkujate nii tehnilise kui finantsvõimekuse kohta täpset ja üksikasjalikku teavet.

- 21 Käesolevas asjas ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohus oma taotluses välja toonud ühtegi muudatust, mis oleks SOA-de tegevuse laadis pärast kohtuotsuse SOA Nazionale Costruttori (C-327/12, EU:C:2013:827) kuulutamist aset leidnud.
- 22 Neil tingimustel tuleb teisele küsimusele vastata, et ELTL artikli 51 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et selles sättes ette nähtud asutamisevabaduse erandit ei kohaldata sertifitseerimisorgani volitustega äriühingute sertifitseerimistegevuse suhtes

Esimese küsimuse analüüs

- 23 Oma esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus – viidates mitmele liidu õiguse sättele, sealhulgas ELTL artiklid 49 ja 56 ning direktiivi 2006/123 põhimõtted – selgitada, kas seda õigust tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugune liikmesriigi õigusnorm, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, mis näeb ette, et SOA-de registrijärgne asukoht peab olema liikmesriigi territooriumil.
- 24 Selles osas on oluline märkida, et sertifitseerimistegevus kuulub direktiivi 2006/123 kohaldamisalasse ning on sõnaselgelt nimetatud selle direktiivi põhjenduses 33 toodud näidisloetelus tegevustest, mida see direktiiv hõlmab.
- 25 Kõnealusel juhul kuulub põhikohtuasjas käsitletav sertifitseerimisorgani asukoha suhtes kehtiv nõue direktiivi 2006/123 artikli 14 kohaldamisalasse. Pannes SOA-dele kohustuse omada registrijärgset asukohta liikmesriigi territooriumil, põhineb see nõue ühelt poolt otseselt teenuseosutaja registrijärgsel asukohal nimetatud direktiivi artikli 14 punkti 1 tähenduses, ning piirab teiselt poolt teenuseosutaja vabadust valida peamise ja teisese asutamiskoha vahel, pannes talle konkreetse kohustuse omada peamist tegevuskohta liikmesriigi territooriumil selle artikli punkti 3 tähenduses.
- 26 Direktiivi 2006/123 artikkel 14 keelab liikmesriikidel seada oma territooriumil teenuste osutamise valdkonnas turulepääsule tingimusi, mis on loetletud selle sätte punktides 1–8, kohustades neil pigem neid tingimusi järjekindlalt kaotama.
- 27 Itaalia Vabariik märgib siiski, et nõue, mille kohaselt peab SOA-de registrijärgne asukoht olema liikmesriigi territooriumil, on põhjendatud vajadusega tagada ametiasutuste järelevalve tõhusus SOA-de tegevuse üle.
- 28 Sellega seoses on sarnaselt Poola Vabariigi ja komisjoniga oluline rõhutada, et direktiivi artiklis 14, mille kohaldamisalasse põhikohtuasjas käsitletav liikmesriigi õigusnorm kuulub, loetletud nõuded ei ole põhjendatavad.
- 29 See järeldus tuleneb nii artikli 14 sõnastusest kui ka direktiivi 2006/123 üldisest ülesehitusest.
- 30 Ühelt poolt tuleneb nimetatud artiklist, et selle artikli punktides 1–8 loetletud nõuded on „keelatud”. Lisaks ei viita miski selle artikli sõnastuses sellele, et liikmesriikidel oleks õigus põhjendada niisuguste nõuete säilitamist nende siseriiklikus õiguses.
- 31 Teiselt poolt tugineb direktiivi 2006/123 üldine ülesehitus asutamisevabaduse osas selgele vahetegemisele keelatud nõuete ja hindamisele kuuluvate nõuete vahel. Kui esimesi reguleerib direktiivi artikkel 14, siis teised kuuluvad artikli 15 reguleerimisalasse.

- 32 Hindamisele kuuluvate nõuete puhul tuleb liikmesriikidel direktiivi 2006/123 artikli 15 lõike 1 kohaselt kontrollida, kas nende õigussüsteemis on kehtestatud kõik selle artikli lõikes 2 loetletud nõuded, ja tagada, et need nõuded on kooskõlas sama artikli lõikes 3 sätestatud diskrimineerimiskeelu, vajalikkuse ja proportsionaalsuse tingimustega.
- 33 Selles osas tuleneb artikli 15 lõigetest 5 ja 6, et liikmesriikidel on õigus säilitada või vajaduse korral kehtestada sama artikli lõikes 2 nimetatud laadi nõudeid, tingimusel et need vastavad selle artikli lõikes 3 sätestatud diskrimineerimiskeelu, vajalikkuse ja proportsionaalsuse tingimustele.
- 34 Lisaks näeb direktiivi 2006/123 artikli 16 lõige 3 seoses teenuste vaba liikumisega ette, et liikmesriik, kuhu teenuseosutaja siirdub, võib kehtestada teenuste osutamise valdkonnas tegutsemiseks nõuded, kui need on põhjendatud avaliku korra, avaliku julgeoleku, rahvatervise või keskkonnakaitsega seotud põhjustega ning on kooskõlas lõikega 1.
- 35 Samas ei ole direktiivi 2006/123 artiklis 14 loetletud „keelatud” nõuete puhul sellist võimalust ette nähtud.
- 36 Seda järeldust ei sea kahtluse alla ka direktiivi artikli 3 lõige 3, mille kohaselt liikmesriigid kohaldavad direktiivi sätteid „kooskõlas asutamisõigust ja teenuste vaba liikumist käsitlevate asutamislepingu sätetega”.
- 37 Seda arvestades tuleb sarnaselt Poola Vabariigiga märkida, et direktiivi 2006/123 artikli 3 lõike 3 selline tõlgendus, mille kohaselt oleks liikmesriikidel lubatud põhjendada direktiivi artiklis 14 keelatud nõuet esmase õiguse alusel, võtaks viimati nimetatud sättelt kogu tema kasuliku mõju, eitades lõppastmes selle sättega saavutatud ühtlustamist.
- 38 Selline tõlgendus on vastuolus liidu seadusandja järeldustega direktiivi 2006/123 põhjenduses 6, mille kohaselt ei ole asutamisvabaduse piiranguid eelkõige selle vabaduse piirangute juhtumipõhise käsitlemise äärmise keerukuse tõttu võimalik kõrvaldada üksnes ELTL artikli 49 vahetule kohaldamisele tuginedes. Mõõnda, et selle direktiivi artikliga 14 „keelatud” nõudeid võiks siiski põhjendada esmase õiguse alusel, tähendaks just sellise juhtumipõhise käsitlemise taaskehtestamist EL toimimise lepingu alusel kõigile asutamisvabaduse piirangutele.
- 39 Veel on oluline rõhutada, et direktiivi artikli 14 tõlgendamine nii, et selles sättes loetletud keelatud nõudeid ei saa põhjendada, ei ole vastuolus direktiivi 2006/123 artikli 3 lõikega 3. Sellise, ilma põhjendamisvõimaluseta keelu eesmärk on tagada järkjärguline ja kiire selliste asutamisvabaduse piirangute kaotamine, mida liidu seadusandja ja Euroopa Kohus peavad siseturu toimimist oluliselt kahjustavaks. See eesmärk on EL toimimise lepinguga kooskõlas.
- 40 Kuigi on tõsi, et põhimõtteliselt võivad liikmesriigid ELTL artikli 52 lõike 1 alusel asutamisvabaduse piirangu kehtestavaid liikmesriigi meetmeid mõnel selles sättes loetletud põhjusel põhjendada, ei tähenda see siiski seda, et liidu seadusandja – võttes vastu teise õiguse akti nagu direktiiv 2006/123, et täpsustada ühte EL toimimise lepinguga kehtestatud põhivabadust – ei võiks teatavaid erandeid piirata, eriti juhul, kui asjaomane teise õiguse säte nagu käesolevas asjas ei tähenda midagi muud kui väljakujunenud kohtupraktika ülevõtmist, mille kohaselt on selline nõue, nagu käsitletakse põhikohtuasjas, vastuolus põhivabadustega, millele ettevõtjad võivad tugineda (vt selle kohta eelkõige kohtuotsus komisjon vs. Prantsusmaa, C-334/94, EU:C:1996:90, punkt 19).
- 41 Neil asjaoludel tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2006/123 artiklit 14 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugused liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette, et SOA-de registrijärgne asukoht peab olema liikmesriigi territooriumil.

Kohtukulud

- 42 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. ELTL artikli 51 esimest lõiku tuleb tõlgendada nii, et selles sättes ette nähtud asutamisevabaduse erandit ei kohaldata sertifitseerimisorgani volitustega äriühingute sertifitseerimistegevuse suhtes.**
- 2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul artiklit 14 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus niisugused liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette, et sertifitseerimisorgani volitustega äriühingute registrijärgne asukoht peab olema liikmesriigi territooriumil.**

Allkirjad